

باز گشت البشیر به خارطوم

پیشخوان

سفر جنجالی عمر البشیر رئیس‌جمهور سودان به آفریقای جنوبی و بازگشت او به سودان برخلاف تصور حکم منع خروج از کشور آفریقای جنوبی از سوی یک دادگاه در ژوهانسبورگ مورد توجه روزنامه وال‌استریت‌ژورنال آمریکا قرار گرفته است و این روزنامه عکس پیاده شدن البشیر از هواپیمای در فرودگاه خارطوم را به‌عنوان عکس یک خود منتشر کرده است. بازگشت البشیر به سودان با اعتراض برخی نهادهای مدافع حقوق بشر در اروپا و آمریکا مواجه شده است. این نخستین سفر البشیر نیست که جنجالی می‌شود. او پیشتر به دلیل صدور حکم تعقیب بین‌المللی بابت اتهام ارتکاب جنایت جنگی در دارفور سرفرهای خارجی جنجالی داشته است.

یادداشت

افغانستان – بن بست انتخاباتی

پیرمحمد ملازهی
کارشناس شبه‌قاره

دوره قانونی مجلس ملی افغانستان در حال تمام شدن است و این در حالی است که برگزاری انتخابات جدید با مانع رویه‌رو شده است.

به این معنا که از یک طرف وعده اصلاح قانون انتخابات به جایی نرسیده و رئیس‌جمهوری و رئیس اجرایی اختلافات جدی در این خصوص دارند و از طرف دیگر سازمان ملل متحد و کشورهای غربی حاضر به پرداخت هزینه برگزاری انتخابات جدید در این شرایط نشده‌اند. بنابراین در عمل برگزاری انتخابات جدید امکان‌پذیر نیست و اول تیر ماه دوره قانونی پارلمان جاری به اتمام می‌رسد. اکنون دو احتمال وجود دارد؛

اول: ادامه دوره مجلس تا مساعدشدن شرایط برگزاری انتخابات

دوم: پایان دادن به کار مجلس و پذیرش خلأ قدرت.

این هر دو احتمال ممکن است موانع خاص خود را داشته باشند ولی اعلام انحلال پارلمان و شکل‌گیری خلأ در قانونگذاری بیشترین مشکلات و زیان‌ها را متوجه دولت وحدت ملی و ملت مسلمان افغانستان خواهد کرد. از این رو شاید مصلحت در این باشد که لاقال برای چند ماه دوره همین مجلس تمدید و در این فاصله راه‌حلی برای برگزاری انتخابات مجلس ملی یافت شود. به‌ویژه آنکه از شکار، گیری خلأ قانونی، این گروه‌های مخالف دولت یعنی طالبان، شبکه‌های قحطانی و تا حدی حزب اسلامی گلبدین حکمتیار خواهند بود که بهره می‌گیرند و کشور را به هرج و مرج و تشدید درگیری‌ها خواهند کشاند.

در عین حال اعلام حضور رسمی داعش در افغانستان اوضاع امنیتی این کشور را با ابهامات بیشتری رویه‌رو کرده است و بروز خلأ قانونی و نامشخص بودن یک نهاد موثر در جهت دهی تحولات افغانستان می‌تواند بر دامنه ابهامات به نحو محسوسی بیفزاید. منتها در اینکه دولت وحدت ملی به سرعت و فوریت بتواند موانع موجود را برطرف کند، خوشبینی چندانی وجود ندارد. اگر ملاک قضاوت را چگونگی معرفی وزرای کابینه قرار دهیم که بعد از هشت ماه بحث و گفت‌وگو، تعیین هیات‌های مذاکره‌کننده و میانجی از ناحیه هر دو طیف دولت وحدت ملی هنوز هم برای هر دو طرف راضی‌کننده نیست، آنگاه می‌توان گفت که عملیاتی کردن طرح اصلاح قانون اساسی و قانون انتخابات که مستلزم تشکیل «لویه جرگه» نهاد مشروعت‌دهنده سنتی قدرت در افغانستان است تا چه اندازه دشوار و زمان‌بر خواهد بود. اهمیت این موضوع در آن است که دو تیم شریک در قدرت وحدت ملی، اختلافات جدی درباره چگونگی و نحوه اصلاحات در قانون انتخابات دارند که هر گاه این‌ انتخابات را در کنار اختلافات بنیادین‌تری که در ارتباط با چگونگی اداره کشور و نظام سیاسی حاکم مطلوب بین دکتر عبدالله عبدالله رئیس اجرایی و دکتر محمدشرف غنی رئیس‌جمهوری افغانستان وجود دارد در نظر بگیریم، به دشواری می‌توان تصور کرد که راه‌حل سریع الوصولی وجود داشته باشد.

ظاهر اصلاح قانون انتخابات پارلمان در گرو اصلاح قانون اساسی است که قرار است اولاً برای پست اجرایی محملی قانونی به وجود بیاورد، ثانیاً ساختار اداری کشور را مشخص کند. تیم دکتر عبدالله خواستار تغییر نظام ریاستی به نظام پارلمانی است و برای اداره کشور نوعی ساختار اداری غیرمتمرکز و فدرال را مناسب می‌داند و این در حالی است که تیم محمدشرف غنی همچنان به تمرکز قدرت و نظام ریاستی تعلق خاطر دارد و در آن است که از ترتیبات کنفرانس «بن» اول در توافق سه‌جانبه داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی برآمده است

ریاستی به نظام پارلمانی است و برای اداره کشور نوعی ساختار اداری غیرمتمرکز و فدرال را مناسب می‌داند و این در حالی است که تیم محمدشرف غنی همچنان به تمرکز قدرت و نظام ریاستی تعلق خاطر دارد که از ترتیبات کنفرانس «بن» اول در توافق سه‌جانبه داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی برآمده است. ترتیباتی که در آن قومیت‌های غیرپشتون احساس می‌کنند به حقوق سیاسی، فرهنگی و اجتماعی‌شان دست نیافته‌اند و امیدوارند که از طریق اصلاح قانون اساسی و تمرکززدایی از قدرت مطالبات‌شان امکان تحقق بیابد.

در چنین فضای واقعی در افغانستان امروز اگر خلأ قدرت قانونی پیش بیاید و یکی از سه نهاد اصلی قدرت، دولت، قوه قضائیه و قوه قانونگذاری با بحران و مشروعت قانونی رویه‌رو شود، گزینه‌ای جز تشدید بحران، بروز جنگ قدرت و هرج و مرج بیشتر پیش رو نخواهد بود. برای جلوگیری از چنین فضای مخاطره‌آمیزی شاید بهترین گزینه تمدید مهلت دوره مجلس لاقال برای چند ماه محدود و تلاش در جهت اصلاح قانون انتخابات و برگزاری انتخابات جدید در اسرع وقت ممکن باشد.

سنای آمریکا

کمک مستقیم به کردها رای نیاورد

سنای آمریکایا یک متمم که به دولت باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکایاجازه می‌داد تا به نیروهای پیشمرگه کرد در عراق کمک مستقیم ارائه کند، مخالفت کرد. سناتورها با ۵۴ رای مخالف در برابر ۴۵ رای اصلاحیه که از سوی سناتورها جوئی ارنست از ایالت آیووا و باریبارا باکسر از ایالت کالیفرنیا برای «قانون اختیارات دفاع ملی» ارائه شده بود، مخالفت کردند. متمم مذکور به ۶۰رای موافق نیاز داشت تا به لایحه سیاست دفاعی ضمیمه شود. این پیشنهاد به اوباما مجوز موقتی ارائه می‌داد تا آنها به جای همکاری با کردها از طریق دولت بغداد، تسلیحات و آموزش مستقیم برای نیروهای کرد فراهم کنند. سناتور جوئی ارنست تاکید کرد که این اقدام، گامی لازم برای کمک به شکست تروریست‌های داعش است.

عکس از: **مقاومت نیروهای عراقی در حصبیه در نزدیکی رمادی مقابل سینه‌نظامیان داعش**

عکس، AP [۱]

جهان

www.Farheekhtegan.ir

Thu | 18 Jun 2015 | vol.07 | No. 1688

پنجشنبه ۲۸ خرداد ۱۳۹۴ | اول رمضان ۱۴۳۶ | ۱۸ ژوئن ۲۰۱۵ | شماره ۱۶۸۸

نگرانی آمریکا و ناتو از واکنش پوتین

تقویت زراد خانه هسته‌ای روسیه

به‌شدت درباره اهداف ناتو درباره استقرار تسلیحات سنگین در شرق اروپا و کشورهای حوزه بالتیک نگران است.

اظهارات پوتین در حالی مطرح می‌شوند که تنش‌ها میان روسیه و آمریکا بر سر بحران اوکراین همچنان بالا است و واشنگتن و مسکو درباره یک‌سری مسائل دیگر نیز دچار اختلاف هستند. مقامات روسیه هشدار دادند مسکو در صورتی که آمریکا طرح خود برای انبار کردن تجهیزات و سلاح‌های نظامی سنگین در شرق اروپا را اجرا کند، این اقدام را تلافی می‌کنند. در پی این تصمیم

تلفی کرد.

پوتین در یک سخنرانی در جریان یک نمایشگاه سلاح و تجهیزات نظامی در روسیه گفت: «بیش

از ۴۰ موشک قاره‌پیمای بالتستیک که می‌توانند حتی بر پیشرفته‌ترین فناوری سیستم‌های دفاع

موشکی غلبه کنند، سال جاری میلادی به زرادخانه

تسلیحات هسته‌ای روسیه اضافه خواهند شد.»

رئیس‌جمهوری روسیه گفت که موشک‌های

مذکور می‌توانند به هر نوع سپر دفاع ضد‌موشکی

پیشرفته نفوذ کنند. اخیرا تحرکات نظامی ناتو در

نزدیکی مرزهای روسیه افزایش یافته و مسکو

سلیمان دمیرل در گذشت

مردمدارا با ارتش

برکناری اربکان به دلیل سعه‌صدر بالای بود که به واسطه دهه‌ها مماشات با ارتش قدرتمند ترکیه در سال‌های ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ به دست آورده بود. کودتا بالای بود که دو بار بر سر او هم آمده بود. او دو بار در زمانی که نخست‌وزیر بود حکومت‌هایش در کودتا‌های ارتش ترکیه منحل شد و پس از کودتای آتئش اورن در سال ۱۹۸۰ به مدت هفت سال از هر گونه فعالیت سیاسی منع شد. در سال ۱۹۸۷ هم‌زمان با رفع ممنوعیت سیاسی، دمیرل حزب راه راست (DYP) ترکیه را تأسیس کرد و خود دبیر کلی آن را بر عهده گرفت و در انتخابات سال ۱۹۹۱ با پیروزی در انتخابات بار دیگر و برای هفتمین و آخرین بار نخست‌وزیر ترکیه شد.

”

و دانشگاه‌ها دفاع می‌کرد و در یک سخنرانی جنجالی تلویزیونی به دختران با حجاب ترکیه‌ای که اصرار داشتند با پوشش اسلامی به دانشگاه بروند توصیه کرد برای درس خواندن به عربستان یا هر جای دیگر بروند. او هیچ‌گاه از واژه «کودتای سفید» برای برکناری دولت اسلامگرای نجم‌الدین اربکان نخست‌وزیر فقید و رهبر حزب رفاه (در ۲۸ فوریه ۱۹۹۷) استفاده نکرد. دمیرل که در آن زمان رئیس‌جمهور بود، بر کنساری دولت اربکان را کاملاً قانونی برشمرد و جمله معروفی دارد مبنی‌بر اینکه: «یک نخست‌وزیر خودش استعفا کرد و براساس قانون اساسی دولت دیگری تشکیل شد، کجای این کودتا است؟» شاید این تعبیر از او

فلسطین

فرهیختگان| بروز اختلاف بر سر نحوه اداره امور نوار غزه حل نشده است. در همین نوار غزه باعث استعفای دولت فلسطین به نخست‌وزیری رامی حمدالله شد. دولت وحدت ملی، یا حکومت وقاق ملی فلسطینی در اوایل پارسال و پس از ماهه‌چانه‌زنی بین تشکیلات خودگردان به رهبری جنبش فتح و گروه حماس تشکیل شد و قرار بود منجر به یکپارگی دوباره نوار غزه و کرانه باختری رود اردن شود اما اختلاف دو گروه بر سر نحوه اداره امور نوار غزه حل نشده است. در همین ارتباط محمود عباس عصر دیروز با رامی حمدالله، نخست‌نوزیر دولت وحدت ملی ملاقات کرد تا او را مجدداً مامور تشکیل دولت کند. هم‌زمان یک منبع عالی‌رتبه در جنبش حماس عنوان داشت که جنبش فتح با تصمیم عباس مبنی‌بر استعفای دولت غافلگیر شده است. او در پاسخ به سوالی درباره مشارکت حماس در دولت وحدت ملی تاکید کرد که رهبران حماس هنوز موضع خود را نسبت به مشارکت در دولت وحدت تعیین نکرده‌اند. به گفته مقامات دولت وحدت ملی، رهبران حماس در این مدت به دولت اجازه نداده‌اند اداره امور نوار غزه را در دست بگیرد. این بخشی از سرزمین‌های فلسطینی همچنان تحت نظر حماس اداره می‌شود و غزه عملاً خارج از محیطه اختیارات دولت قرار دارد. گفته می‌شود هدف این گروه از توافق با تشکیل دولت وحدت ملی، برخورداری از کمک‌های مالی تشکیلات خودگردان و هم‌زمان، ادامه تسلط بر غزه بوده است. از زمان جدایی غزه از کرانه باختری، مرز بین غزه و سرزمین‌های اشغالی بارها دستخوش ناآرامی شده و به‌خصوص در وختی عمده بین دو طرف، تلفات و ویرانی گسترده‌ای در غزه بر جای گذاشته است. هنگام تشکیل دولت وحدت ملی، مقامات فلسطینی ادعا کردند که بازسازی ویرانی‌های غزه از جمله اولویت‌های این دولت است اما درنهایت بروز اختلاف بر سر اداره این منطقه بحرانی باعث استعفای دولت فلسطین شد.

خبر

کاندیداتوری میلیاردر آمریکایی در انتخابات

دونالد ترامپ، میلیاردر سرشناس آمریکایی کاندیداتوری خود را برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۶ اعلام کرد.

«دونالد ترامپ»، غول املاک و میلیاردر معروف آمریکایی که ۶۹ سال دارد، وعده داد که می‌خواهد «آمریکا را بار دیگر قدرتمند سازد.» او با انتقاد از سیاست‌های اقتصادی و خارجی ایالات متحده اوضاع کنونی سیاستمداران آمریکا را به سرخه گرفت و قول داد که این افول را جبران کند.

این نامزد جمهوری‌خواه گفت: «کشور، هم‌اکنون با یک مشکل جدی رویه‌رو است، ما هیچ پیروزی چشمگیری نداشته‌ایم. چین در حال ضربه زدن به ما است، ما چین را در عرصه تجارت شکست می‌دهیم. ژاپن هم به ما ضربه می‌زند. آنها میلیون‌ها دستگاه به آمریکای‌فرستند و ما هیچ کاری انجام نمی‌دهیم.» مجله فوربس میزان دارایی او را ۴/۱ میلیارد دلار اعلام کرده است.

کره‌شمالی

در آستانه قطعی یزرگ

در حالی که سیاست‌های سنول در قبال کره‌شمالی با تغییر دولت شاهد مواضعی سخت‌تر از سوی کره جنوبی بوده است، افزایش قیمت جهانی مواد غذایی در کنار سردی روابط دو کره و بی‌رغبتی کمک‌کنندگان جدید موجب شده تا بار دیگر قطعی کره‌شمالی را تهدید کنند. در همین حال پیش‌بینی می‌شود حکومت کره‌شمالی برای حفظ کنترل در این شرایط سختگیرانه‌ای بیشتری را در نظارت‌های اطلاعاتی و امنیتی بر مردم تحمیل کند.

سازمان ملل متحد نیز گفته است که خشکسالی که سابقه باعث کمبود بیشتر مواد غذایی در این کشور شده و خطر قطعی را افزایش داده است.

در حالی که در حال حاضر نیز کمبود غذا باعث بروز سوء‌تغذیه به‌خصوص در میان کودکان خردسال شده است، موسسه «پترسون» در واشنگتن در گزارشی که در این باره در نشریه «اینترنشنال اکونومیکز» منتشر کرده، نوشته است: «کره‌شمالی اکنون در خطرناک‌ترین وضعیت طی ۱۰ سال گذشته قرار گرفته است.» آخرین تجربه قطعی در این کشور کمونیست به ۱۰ سال پیش یعنی پیش از آغاز سیاست خورشید درخشان و کمک‌های بشر دوستانه سنول بازمی‌گردد.

از سوی دیگر به نظر می‌رسد افزایش قیمت جهانی مواد غذایی بر وضعیت بازار داخلی غذا در کشور منزوی کره‌شمالی نیز موثر بوده است. استنفان هگرد، استاد دانشگاه کالیفرنیا در سن‌دیگو ایالات متحده که کارشناس مسائل کره‌شمالی است در این باره می‌گوید: «بازار برنج کره‌شمالی بیش از آنچه عموماً تصور می‌شود با بازار جهانی مرتبط است.»

کره‌شمالی که در بهترین شرایط توان تولید و تأمین ۸۰درصد از مواد غذایی مورد نیاز خود را دارد در سال‌های اخیر به تدریج بیشتر و بیشتر به واردات برنج از چین و کمک‌های بشردوستانه کره‌جنوبی در قالب مواد غذایی وابسته شده است.

روسیه

پوتین، جان کری، وزیر خارجه آمریکا گفت: «این مساله مایه نگرانی من است. ایالات متحده آمریکا و روسیه معاهده کنترل تسلیحات دارند اما تلاش دارند در مسیر مخالف آن حرکت کنند.

هیچ کس نمی‌خواهد شاهد عقیگرد ما باشد. به نظر من هیچ کس نمی‌خواهد وارد شرایطی همانند جنگ سرد شود.»

دبیرکل ناتو نیز در اظهارات خود «الگوی رفتاری خطرناک» روسیه را مورد انتقاد قرار داد.

ینس استولتنبرگ دبیرکل ناتو پس از دیدار با ژان کلود یونکر، رئیس کمیسیون اروپا گفت: «این قدرت‌نمایی اتمی غیرقابل توجیه، بی‌ثبات‌کننده و خطرناک است.

فکر می‌کنم که این اظهارنظر‌ها از جانب دولت مسکو تنها تأییدکننده الگو و رفتار گذشته روسیه است.» رهبران ناتو در نشست سپتامبر ۲۰۱۴ موافقت کردند هزینه‌های نظامی خود را افزایش دهند و یک نیروی واکنش سریع جدید برای بازدارندگی روسیه از انجام هرگونه اقدام علیه متحدان ناتو در شرق اروپا ایجاد کنند.

در سال ۱۹۹۳ و هم‌زمان با مرگ تورگوت اوزال هشتمین رئیس‌جمهور ترکیه، دمیرل از سوی مجلس ملی ترکیه به‌عنوان نهمین رئیس‌جمهور ترکیه انتخاب شد و تا سال ۲۰۰۰ در این سمت باقی ماند. در سال ۱۹۹۸ تعلق آتشین و تهدیدآمیز او در مجلس ترکیه علیه دولت حافظ اسد در سوریه در یادها مانده است.

او دولت سوریه را تهدید کرد اگر عبدالله اوجالان رهبر گروه پ.ک.ک را از خاک خود بیرون نکند ترکیه برای دستگیری اوجالان در خاک سوریه وارد اقدام نظامی خواهد شد.

او خطاب به حاکمان سوریه گفت: «صبر دولت و ارتش ترکیه تمام شده است.» چند هفته پس از این تهدید اوجالان در هتلی در کنیا دستگیر و به ترکیه منتقل شد. دمیرل از سال ۲۰۰۰ و هم‌زمان با ترک کاخ چانکایا (مقر ریاست‌جمهوری در آنکارا) فعالیت سیاسی خاصی نداشت و دوران بازنشستگی سیاسی‌اش را سپری می‌کرد.

او به‌شدت از لائسیسته و منع حجاب در ادارات و دانشگاه‌ها دفاع می‌کرد و در عین حال با نشان دادن تصویر مادر محبیه خود به خبرنگاران می‌گفت حجاب مادر او سیاسی نیست و ایرادی ندارد.

دمیرل در سال ۲۰۱۳ همسرش نظعییه را پس از ۶۵ سال زندگی مشترک از دست داد و تنهارت از گذشته شد. نظعییه پس از سال‌ها مبارزه با بیماری آلزایمر درگذشت. دمیرل در تابستان سال گذشته میلادی از سوی دادگاه بررسی کودتای سفید ۲۸ فوریه ۱۹۹۷ به‌منظور شهادت درباره این واقعه احضار شد، اما وکیل او به دادگاه اطلاع داد که وی برای شهادت به دادگاه نخواهد آمد. او هفته‌های واپسین عمر خود را به دلیل عارضه تنفسی در بیمارستان تحت مداوا بود و درنهایت بامداد چهارشنبه به دلیل عارضه قلبی و تنفسی در بیمارستان درگذشت.

احتمال ادامه مذاکرات تا شنبه

توافق کلی برای آتش‌بس در یمن

فرهیختگان| مذاکرات طرفین درگیر در بحران یمن دیروز نیز در زئو ادامه یافت و تنها نکته‌ای که طرفین بر سر آن اتفاق نظر داشتند لزوم برقراری آتش‌بس بود. اما هر کدام از هیات‌های مذاکره‌کننده در مورد چگونگی اجرای آن و پیش‌شرط‌های برقراری آتش‌بس با هم اختلاف‌نظر دارند. در همین حال پیش‌بینی می‌شود احتمالاً مذاکرات زئو تا شنبه تمدید شود. هیات انصارالله آتش‌بس انسانی را در چارچوب جدول زمانی مطرح کرده است که گروه‌ها بتوانند بعد از آن راه‌های سیاسی را بررسی کنند. اسماعیل ولد شیخ احمد، فرستاده سازمان ملل به یمن در مذاکرات زئو هم اعلام کرد که تمامی طرف‌های درگیر یعنی با اساس قرار دادن طرح شورای همکاری خلیج‌فارس درباره یمن، نتایج مذاکرات ملی و قطعنامه شورای یمن در مذاکرات زئو توافق کرده‌اند. فرستاده سازمان ملل به یمن در این مذاکرات اعلام کرد که مذاکرات زئو نخستین گام برای پایان دادن به رنج و مشکلات اعضای هیات انصارالله یمن در مذاکرات زئو گفته است ما معتقدیم این مذاکرات فراگیر منجر به توافق خواهد شد. با این حال مذاکرات یمنی‌ها با پیچیدگی‌های زیادی مواجه است، چراکه حوثی‌ها با کاهش تعداد اعضای هیات خود مخالفتند و خواهان این هستند که طرف مقابل مشخص کند نماینده دولت مستعفی یمن است یا نماینده گروه‌های سیاسی. ولد شیخ احمد به هیات حوثی‌ها و هم‌پیمانان آنها اعلام کرده که باید تعداد اعضای هیات خود را به هفت نفر و سه مشاور برسانند تا تعداد اعضای دو طرف در این مذاکرات مساوی باشند اما هیات انصارالله با این مساله مخالفت کرده است.